

Warszawa, 15 czerwca 2022 r.

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

DLPK-I.070.28.2022

dotyczy: BPS.DKS.KPCPP.0330.6.2022

Pan
Aleksander Pocięj
Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka
Praworządności i Petycji
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo z dnia 19 maja 2022 r., znak BPS.DKS.KPCPP.0330.17.2022, zawierające prośbę o przedstawienie stanowiska wobec treści zawartych w petycjach:

- w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej nowelizacji art. 43 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2021 r. poz.53 z późn. zm.) dalej jako „k.k.w.”, w zakresie zmiany sposobu dokonywania potrąceń z wynagrodzenia pracującego skazanego (petycja nr P10-01/22),
- oraz w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138) dalej jako „k.k.” w zakresie zwalczania szpiegostwa, w celu wydłużenia czasu po którym następuje przedawnienie karalności tych przestępstw oraz uznania, że szpiegostwo nie ulega przedawnieniu i nie stosuje się poręczenia majątkowego (petycja nr P10-02/22),

uprzejmie przedstawiam, co następuje.

I. W zakresie postulatu zmiany przepisów k.k.w. w celu modyfikacji dokonywania potrąceń z wynagrodzenia pracującego skazanego w taki sposób, aby 7% wynagrodzenia, dotychczas przekazywanego na rzecz Funduszu Sprawiedliwości, w pierwszej kolejności przekazywane było na rzecz spłaty niewiązki lub naprawienia szkody pokrzywdzonego przestępstwem,

wskazać należy, że postulat ten nie zasługuje na akceptację. Nie sposób zgodzić się z argumentacją autora petycji, że skazany, aby spłacić nawiazkę lub szkodę wynikającą z prawomocnego wyroku sądu „drugi raz płaci pokrzywdzonym, poza tym co już łoży na Fundusz Sprawiedliwości”, co jest krzywdzące dla skazanych pracujących.

Zgodnie z art. 43 § 7 pkt 1 i 2 k.k.w. przychodami Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, zwanego dalej „Funduszem”, są środki pieniężne pochodzące z orzeczonych przez sądy nawiazek oraz świadczeń pieniężnych (pkt. 1) i potrąceń w wysokości 7% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych zatrudnionych w formach określonych w art. 121 § 2 k.k.w. (pkt. 2).

Podkreślenia wymaga, że potrącenie 7% wynagrodzenia skazanych zatrudnionych w zakładach karnych dokonywane z przeznaczeniem na rzecz Funduszu dotyczy wszystkich skazanych, niezależnie od tego, czy w związku z popełnieniem przestępstwa orzeczono nawiazkę, zadośćuczynienie lub obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego. Źródłem obowiązku dot. uiszczania przez każdego osadzonego zatrudnionego w jednostce penitencjarnej ww. kwoty na rzecz Funduszu Sprawiedliwości jest art. 125 § 1 k.k.w., a źródłem obowiązku uiszczenia środków kompensacyjnych na rzecz pokrzywdzonego (na podstawie art. 46 k.k.) jest prawomocne orzeczenie sądowe dot. indywidualnego skazanego. Wymienione środki kompensacyjne mają charakter dodatkowej dolegliwości w postaci konieczności poniesienia skutków finansowych wyrządzonej przestępstwem szkody. Sytuacja, w której kwota 7% wynagrodzenia przeznaczona aktualnie na Fundusz, byłaby przeznaczona na zaspokojenie wynikających z wyroku środków kompensacyjnych, stanowiłaby swoiste wsparcie dla skazanych, którzy swoim czynem wyrządzili szkodę pokrzywdzonemu i ich wyręczenie, w korelacji do skazanych, wobec których nie było podstaw do orzeczenia środków kompensacyjnych. Sytuacja taka jest niedopuszczalna z punktu widzenia zasady równego traktowania skazanych.

Wdrożony i konsekwentnie realizowany od 2016 r. program „Praca dla Więźniów” sukcesywnie zwiększa liczbę skazanych osadzonych w jednostkach penitencjarnych i otrzymujących wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia. Oznacza to, że sukcesywnie zwiększa się również możliwość prowadzenia egzekucji z otrzymywanego przez skazanego wynagrodzenia na rzecz pokrzywdzonych przestępstwem.

Podkreślenia także wymaga, że w ubiegłych latach, w przypadku potrąceń w wysokości 7% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych, kwota która trafiła z tego tytułu do Funduszu Sprawiedliwości wydatkowana była na rzecz poprawy readaptacji skazanych i przyjmowała postać pomocy postpenitencjarnej dla osób opuszczających zakłady

karne i areszty śledcze. Pomoc ta była świadczona ze środków Funduszu Sprawiedliwości przez kuratorów sądowych działających przy sądach oraz Centralny Zarząd Służby Więziennej. Łączna liczba osób, którym udzielono pomocy w latach 2018-2021 wynosiła niemal 318 tys. osób. Dopełnieniem działań readaptacyjnych jest także pomoc świadczona przez jednostki spoza sektora finansów publicznych. W ramach pomocy postpenitencjarnej działa 38 miejsc świadczenia pomocy w zakresie udzielania pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym. Kwota dotacji z 2021 r. wynosiła 8,7 mln zł i była ponad 480% wyższa od tej z 2012 r. Dodatkowo od 2015 r. kwota przeznaczana ze środków Funduszu na pomoc postpenitencjarną systematycznie wzrasta, a kwoty wydatkowane ze środków Funduszu są konsultowane w tym zakresie z Radą Główną do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym. Należy również nadmienić, że ze środków Funduszu Sprawiedliwości finansowano Program Modernizacji Służby Więziennej, z którego zrealizowano inwestycje w postaci budowy nowych jednostek, rozbudowy i poprawy infrastruktury budowlanej jednostek Służby Więziennej, na łączną kwotę niemal 275 mln zł.

Z powyższego wynika, że Fundusz nie tylko z powodzeniem realizuje programy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem (w postaci pierwszej ogólnopolskiej Sieci Pomocy Osobom Pokrzywdzonym oraz całodobowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym), ale także wspiera proces readaptacji społecznej wśród osadzonych. Kwoty, które przekazywane są na rzecz Funduszu stanowią realną pomoc dla osób pokrzywdzonych oraz osób, które mają chęć powrotu do społeczeństwa. Dla przykładu wskazać należy, że w ramach ogólnopolskiej Sieci Pomocy Osobom Pokrzywdzonym, w latach 2019-2021 zrealizowano ponad 266 tys. godzin pomocy prawnej oraz 261 tys. godzin pomocy psychologicznej i psychiatrycznej. Proponowane w petycji zmiany w tym zakresie w sposób znaczący ograniczyłyby tę pomoc. Odebranie zaś środków, które są przeznaczone na pomoc osobom pokrzywdzonym, świadkom i ich rodzinom, a także osadzonym mogłoby mieć negatywne konsekwencje dla ogółu społeczeństwa.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości, brak jest podstaw do podjęcia inicjatywy legislacyjnej postulowanej w tej petycji.

II. Odnośnie do postulatu petycji nr P10-02/22, dotyczącego propozycji zmiany art. 101 k.k. określającego nowe terminy ustania karalności przestępstw, uprzejmie wskazuję, że propozycje zmiany art. 101 k.k. obejmuje obecnie procedowany w Sejmie RP projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy

nr 2024 i 2339). Z kolei w zakresie propozycji petycji dotyczącej wyłączenia przedawnienia karalności przestępstwa szpiegostwa (art. 130 k.k.), uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace koncepcyjno-analityczne nad zmianą treści tego przepisu, jednakże na obecnym ich etapie nie zapadły wiążące decyzje co do propozycji ostatecznego kształtu tej zmiany.

Nie mniej jednak, podkreślenia wymaga, że nie jest zasadne wyłączenie możliwości stosowania poręczenia majątkowego w sprawie o przestępstwo szpiegostwa, gdyż Kodeks karny i Kodeks postępowania karnego nie przewiduje takiej możliwości w przypadku żadnego z przestępstw, nawet tych o wyższym stopniu społecznej szkodliwości, jak np. zbrodnia zabójstwa. Wynika to z okoliczności, że nie sposób wykluczyć, aby w przypadku każdego przestępstwa stosowanie poręczenia majątkowego mogło okazać się wystarczające dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania oraz zapobiegnięcia popełnieniu przez oskarżonego nowego, ciężkiego przestępstwa, co jest przesłanką stosowania tego środka zapobiegawczego (art. 249 § 1 k.p.k.). Treść kwestionowanej regulacji procesowej jest kompletna, prawidłowa legislacyjnie, nie rodzi zastrzeżeń systemowych i nie budzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych. W związku z czym brak jest celowości dokonywania zmian w tym zakresie.

Mając na względzie przedstawioną argumentację jak również zakres proponowanych w tej petycjach zmian legislacyjnych wyrażam opinię, że propozycja zmiany regulacji karnych odnoszących się do zakresu stosowania poręczenia majątkowego, należy ocenić negatywnie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości

Marcin Warchol

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/